

Sofistikovaná finančná kriminalita vo firmách v úpadku

Ján Lalka, Managing Director
Surveillance, s.r.o.

Program

- Sofistikovaná finančná kriminalita vo firmách v úpadku
- Schémy
- Charakteristické príznaky schém
- Odporúčania pre ochranu veriteľa

Nízka výťažnosť pohľadávok v ČR – dôsledok tunelovania?

Podľa prieskumov tímu Výskum insolvence VŠE z obdobia 2013 – 2015:

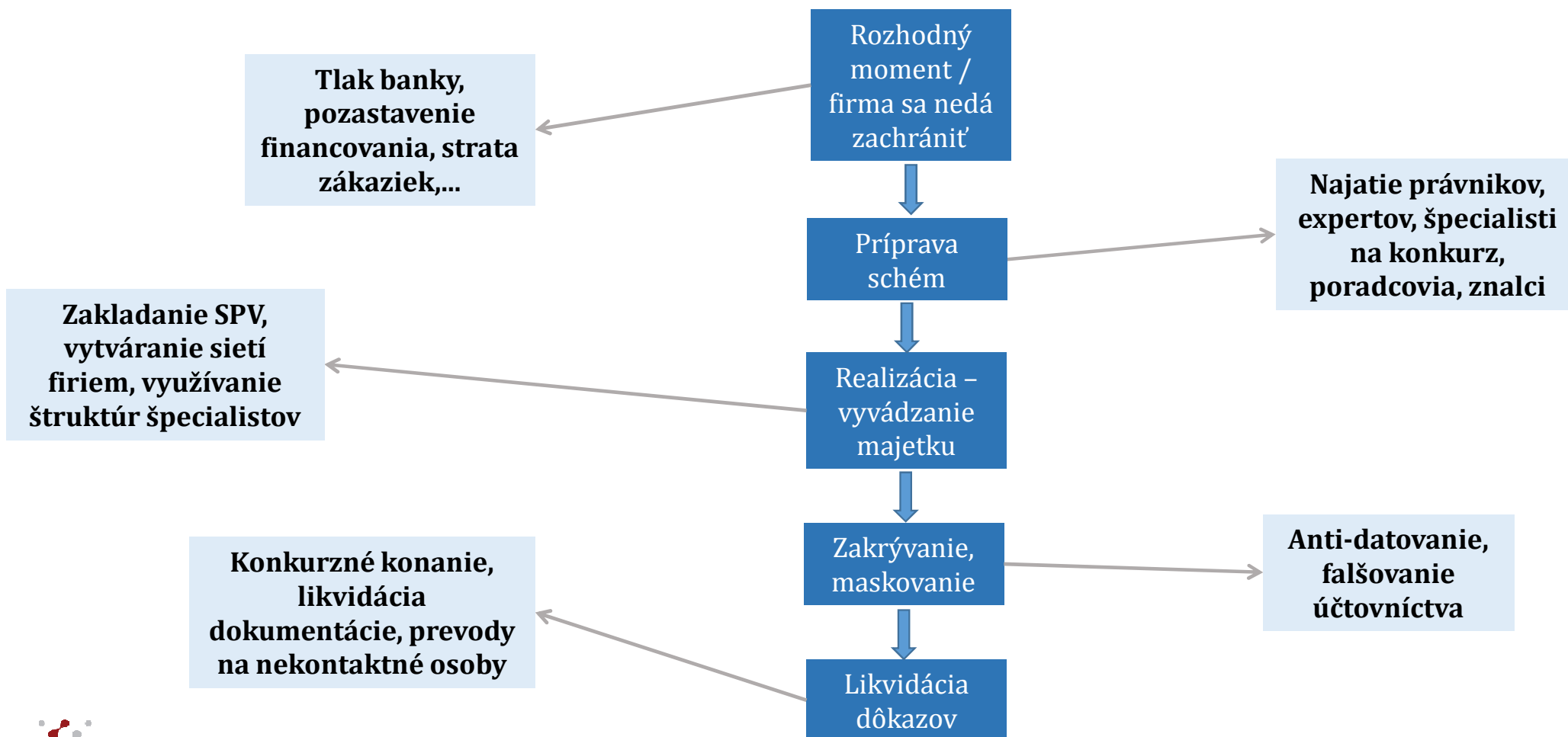
- Uspokojenie pohľadávok u nezabezpečených veriteľov – 3,5%
- Uspokojenie pohľadávok u zabezpečených veriteľov – 23,0%
- Popreté nezabezpečené pohľadávky mali nadpriemernú nominálnu hodnotu

Čo to naznačuje:

- Nadpriemerná nominálna hodnota popretých nezabezpečených pohľadávok
  - príznak fiktívnych prihlásených pohľadávok (identifikované podvody)
- Nízky pomer uspokojených pohľadávok:
  - Môže byť ovplyvnený fiktívnymi/zmanipulovanými pohľadávkami (neidentifikované podvody)
  - Úpadcovia/dlžníci vyviedli/ ukryli z aktív majetok pred úpadkom (uskutočnené podvody)

Fázy tunelovania firiem pred konkurzom

Oblasti vyvádzania majetku

Kategória 1 – aktíva / majetok

- **Prevody majetku na rodinných príslušníkov a následné započítanie faktúry za predaj majetku s prijatých faktúrami za poskytovanie fiktívnych služieb**
- **Výpredaj majetku (napr. nehnuteľnosti) za príliš nízke ceny spriazneným osobám**
- Predaj tovaru s veľkými zľavami cez schránkové firmy tesne pred úpadkom
- Postúpenia bonitných pohľadávok voči majiteľom (z titulu pôžičiek) na netransparentné spriaznené firmy v off-shore s vysokým diskontom
- Poskytovanie skrytého bezodplatného financovania spriaznenej spoločnosti
- Predaj dcérskej firmy pred konkurzom za nevýhodných podmienok (pôvodne veľmi úspešnej firmy, ktorej sa prestane posledné obdobie pred konkurzom dariť a je v strate)

Kategória 2 – pasíva/záväzky

- Uznanie/záruky za záväzky spriaznených spoločností , ich výplata bez protiplnenia
- Prijatie fiktívnych pôžičiek od vlastníka dlžníka a ich zápočet so skutočnými pohľadávkami/aktívami (napr. s poskytnutými zálohami vlastníkovi dlžníka)

Kategória 3 – výnosy

- **Prenájom majetku (nehnuteľností) spriaznenej firme za nevýhodných podmienok**
- **Predaj tovaru a výrobkov cez sprostredkovateľov – za nižšie ceny, provízie do nákladov**
- **Nákup nepotrebných zásob pár mesiacov pred konkurzom od spriaznených SPV, následne tesne pred konkurzom predaj zásob za zlomok ceny iným spriazneným firmám**
- **Utajené založenie novej firmy (cez bieleho koňa) s rovnakým predmetom činnosti a postupné prevedenie najlepších zákazníkov od dlžníka do tejto firmy**

Kategória 4 – náklady

- **Platby fiktívnych pokút a penále z titulu nedodržania podmienok (najmä staveb. a develop. firmy)**
- **Uzatvorenie zmluvy na dlhodobý prenájom (20 r) a úhrada (3 mil. EUR) dopredu**
- **Nákup prázdnych firiem a fiktívnych realitných projektov s nereálnymi výnosmi**
- **Predaj nehnuteľnosti dlžníka vlastníkovi dlžníka, ten ju spätne prenajme dlžníkovi**
- Zamestnávanie rodinných príslušníkov s nadštandardným platom
- Poskytnutie pôžičky vlastníkovi na kúpu nehnuteľnosti a tú spätne prenajme dlžníkovi
- Nákup fiktívnych služieb (PR, marketing, právne, IT) - maskované úhradami z pokladne

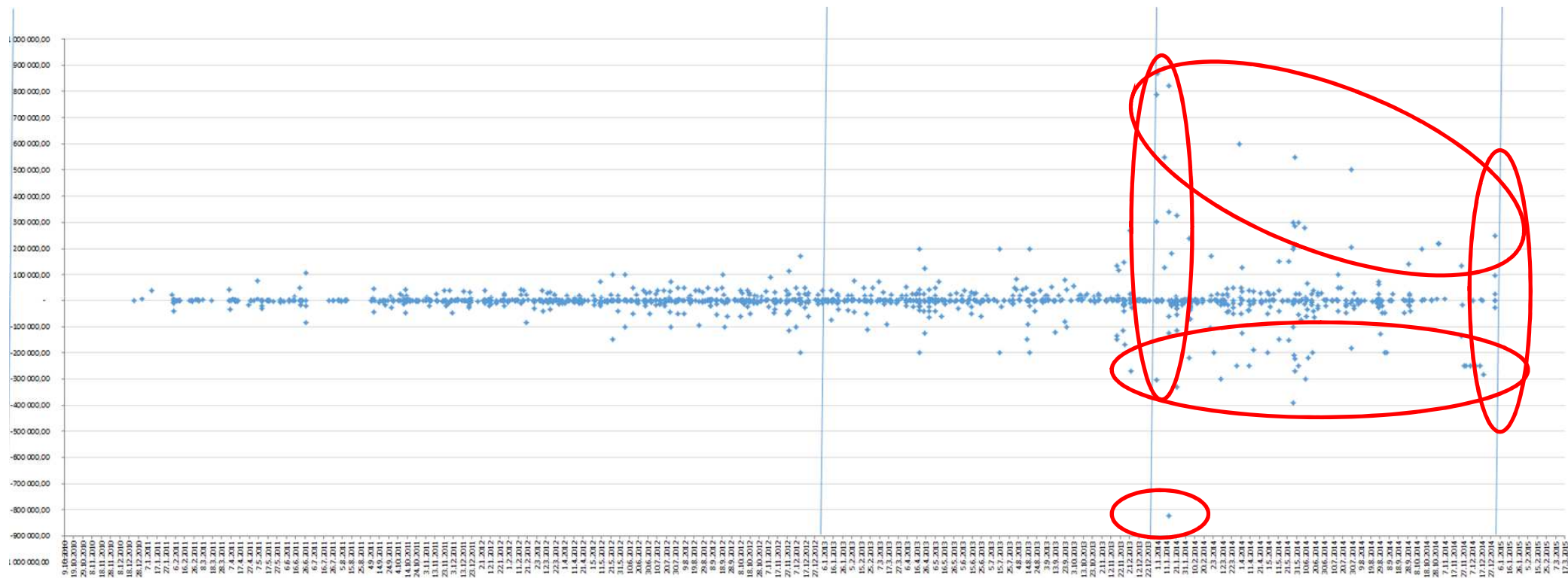

Príznaky vyvádzania majetku

- Sofistikovaná štruktúra transakcií v krátkom čase (do 1 mesiaca)
- Zložitá a kvalitne spracovaná právna dokumentácia
- Komplikované podmienky plnenia (napr. opcie)
- Vytvorenie siete SPV firiem, vzájomných prevodov a transakcií
- Prevody majetku rodinným príslušníkom a spriazneným osobám
- Nárast významnejších transakcií a obchodov so spriaznenými osobami
- Využívanie financovania od obskúrnych spoločností
- Významný nárast hotovostných transakcií z pokladne (často fiktívnych)

Pokladničné transakcie - nárast pred konkurzom

Príznaky vyvádzania majetku

- Problémy s dátami, vedením účtovníctva a jeho falšovaním
- Náhly výskyt „špecialistov“ na vyvádzanie – na vytvorenie schém a realizáciu
- Úvery pred úpadkom, zriaďovanie záložného práva na majetok
- Biele kone (subjekty v daňových rajoch, ľudia vo finančných problémoch, známi)
- Oslabená firma, zhoršujúci sa finančný stav, straty zákaziek, odchody zamestnancov
- Zmena obchodného modelu firmy, nejasné zdôvodnenie zmeny predmetu činnosti

Ako rozpoznať bieleho koňa?

8/ Uveďte, kto jsou aktuální věřitelé společnosti dlužníka a jaká je celková výše závazků dlužníka?

Výše dluhů dlužníka je zhruba 80 MIO Kč, domnívám se, že všechny závazky dlužníka již byly ale uhrazeny. Společnost dlužníka tak neeviduje žádné závazky.

Na dotaz soudu z jakého důvodu dlužník řeší svůj úpadek reorganizací, když nemá žádné závazky, předvolaná nebyla schopna soudu odpovědět.

Na výslovný opakovaný dotaz soudu, sděluji, že výše dluhů je 80 MIO, současně společnost má 80 MIO Kč na svých účtech.

9/ Jaká část závazků dlužníka je zajištěna majetkem dlužníka ?

Na tento dotaz soudu neumím odpovědět.

10/ Uveďte, za jakého důvodu nebyli v původním návrhu reorganizačního plánu uvedeni všichni věřitelé dlužníka a byl uveden rozsah jeho majetku, který byl jinak specifikován

V původním reorganizačním plánu byl majetek za 300 MIO (předvolaná nahlíží do svých poznámek), nevzpomínám si jaký je aktuální rozsah majetku v přepracované verzi reorganizačního plánu.

Odporúčania pre ochranu veriteľa

- Spoznať schémy podvodov a odhaľovať príznaky podvodov v ranej fáze:
  - Zefektívniť model identifikácie momentu úpadku dlžníka
  - Odhaliť falšovanie finančných výkazov dlžníka
- Zabezpečiť detailný monitoring ohrozeného dlžníka:
  - sledovať zmeny v majetku/nehnutelnostiach
  - sledovať zmeny vo finančných parametroch /na základe finančných výkazov
  - sledovať zmeny vo vlastníckej štruktúre a aktivity/reputáciu kľúčových osôb

Odporúčania pre ochranu veriteľa

- Pravidelne preverovať hospodárenie firiem pred úpadkom (účtovné, bankové transakcie)
  - preverovať nových/existujúcich obchodných partnerov
  - analyzovať obchodné vzťahy – identifikovať spriaznené osoby, neohlásené väzby, nové vzťahy, prerušenie stávajúcich vzťahov
  - mapovať a preverovať rizikové obchodné operácie – testovanie príznakov v bankových transakciách a v účtovníctve
- Preverovať majiteľov a kľúčové osoby v pozadí – dôraz na preverovania osôb, nie firiem
- Spoločný postup významných hráčov na trhu (napríklad bánk v rámci konkurzov)
- Vzdelávať OČvTK v oblasti vyšetrovania a prevencie sofistikovanej finančnej kriminality

Odporúčania pre ochranu veriteľa

- Zaistiť oceňovanie majetku dlžníka nezávislými firmami a vylúčiť spriaznené
- Vypracovať metodiku, monitorovať štatistiky finančnej kriminality a vzdelávanie a informovanie odbornej a laickej verejnosti
- Preverovať hospodárenie každého významnejšieho úpadcu, spracovať jeho príbeh, zverejniť ho a poučiť sa z jeho priebehu
- Rozvíjať a zdieľať know-how o príznakoch a schémach odhalených podvodov a trestnej činnosti

---

Ďakujem za pozornosť!

Surveillance

- Forezná butiková agentúra, špecializovaná na vyšetovanie závažnej finančnej kriminality v ČR a SR
- Na trhu od roku 2008
- Partner medzinárodnej siete vyšetrovacích a poradenských firiem Integrity Europe
- Partner pre významné advokátske kancelárie, globálne firmy, banky, insolvenčných správco, Big4
- **Naša hlavná špecializácia:**
  - Zložité a komplexné prípady tunelovania a vyvážania majetku
  - Vyšetovanie podvodov top manažmentu/bielych golierov
  - Komplexné preverovanie firiem a jednotlivcov/ background checks
  - Insolvenčné podvody a podpora insolvenčných správco
  - Dohľadávanie aktív a majetku/asset tracing
  - Preverovanie stretov záujmov a odhaľovanie neohlásených väzieb
  - eDiscovery
  - Forezné analýzy dát

Kontakty

Ing. Ján Lalka, CFE
Managing Director
Opletalova 55
Prague 1
Czech Republic

M: +420 737 235 595
Mailto: Jan.Lalka@surveillance.com
Http: www.surveillance.com

Ing. Pavol Suda
Head of Investigations
Továrenská 10
811 09 Bratislava
Slovakia

M: +421 903 789 237
Mailto: Pavol.Suda@Surveillance.com
Http: www.surveillance.com

